METSÄTALOUS

Kyllähän se tuntuu ankealta, kun etelämpänä tukki käy hyvin kaupaksi. Ylä-Lapin tukkia ei näköjään enää tarvita. **TOIMINNANJOHTAJA VESA VÄISÄNEN, YLÄ-LAPIN METSÄNHOITOYHDISTYS**

Puukauppa yskähtelee Pohjois-Lapissa

Jotta Yläperän tukkileimikoista saataisiin edes ostotarjouksia, pitää päätehakkuukypsät aihkikot alistaa harvennushakkuuseen

INARI, SODANKYLÄ

Pohjois-Lapin metsänomistajat tyrmistyivät alueen puukaupan ajautumisesta suvantoon. Inarin yksityismetsien hakkuukertymä romahti viime vuodesta kolmanneksen, puun hintakin keskimäärin 10 prosenttia.

”Kovapuustoisia, uudistuskypsiä tukkileimikoita pitää panna harvennushakkuuseen, jotta saisimme niistä ostotarjouksia enemmältä kuin yhdeltä yhtiöltä”, pahoittelee Ylä-Lapin metsänhoitoyhdistyksen toiminnanjohtaja **Vesa Väisänen** Inarista.

Monet ostajat haluavat leimikot hakattavan siten, että tukin osuus olisi mahdollisimman vähäinen. Inarin neitseellisissä aihkimetsissä eli vanhoissa männiköissä, jotka eivät ole koskaan hakkuukonetta nähneetkään, kasvaa puuta reilu 150 kiintoa hehtaarilla.

”Tokihan metsänomistajan tili olisi parempi, jos leimikkoihin tehtäisiin siemenpuuhakkuu, silloin poistumakin olisi 100 kiintoa hehtaarilta. Harvennushakkuusta kertyy tukkia huomattavasti vähemmän.”

Peuravuonolle olisi käyttöä

Kun Inarin Peuravuonon saha seisoo, pitää sen vuotuinen sahauskapasiteetti, noin 30 000 mottia valtion maiden puuta, sahata jossakin muualla. Tämä aiheuttaa puun vähiksi käyville käyttöpaikoille ylitarjontaa raaka-aineesta.

”Kyllähän se tuntuu ankealta, kun etelämpänä tukki käy hyvin kaupaksi. Ylä-Lapin tukkia ei näköjään enää tarvita”, Väisänen toteaa.

Myös maamme viidenneksi suurimman yhteismetsän, Enontekiön yhteismetsän, tukkikauppa on sujunut viime aikoina nihkeästi. Tarjolla on etupäässä päätehakkuita ja ylispuiden korjuuta odottavia leimikoita.

”Lähialueen sahat eivät pysty käsittelemään meidän noin 16 000 motin vuotuista hakkuusuunnitetta, siitä 50–60 prosenttia on tukkia”, kertoo Enontekiön yhteismetsän toiminnanjohtaja **Manu Mäkinen**.

”Viherpopulismi näivettää metsätaloutta”

Puun kunnollisen kysynnän yläraja on piirretty tällä hetkellä Keski-Lappiin Sodankylän korkeudelle. Vaikka pohjoisempana sijaitsevat tukkileimikot kasvaisivat sileän pikitien reunalla, on niille vaikea löytää ostajaa, joka maksaisi puusta metsänomistajaa tyydyttävän hinnan.

Näin käy, kun liikennepolttoaineen verot nostetaan pilviin ja puunjalostuslaitokset viedään kauas puun kasvatusalueelta.

”Ja kun viherpopulismilla näivetetään kotimaisen, vähäpäästöisen energian lisäkäyttöä. Lisäksi Metsähallitus työntää puuta markkinoille omien tulostavoitteidensa takia. Se vähentää yksityismetsien puun kysyntää. Suomen valtio tässä sahaa omaa oksaansa”, sanoo aluevastaava **Pekka Kasurinen** Sodankylän metsänhoitoyhdistyksestä.

Kasurinen kertoo puun hinnan lässähtäneen laman seurauksena tasolle, jolla myynti ei enää kiinnostanut metsänomistajia. Sitten myös ostajien rivit harvenivat.

”Monet ilmoittivat, että puu kasvaa heidän käyttötarkoitukseensa ja toimipisteisiinsä nähden liian kaukana. Kuljetuskustannukset ovat nousseet sekä korjuupuolella että valmiin tavaran poisviennissä.”

Keiteleen tehdas lyhentää matkaa

Pohjoisen männyn kantoraha on kutistunut havukuidun osalta noin 5–6 euroa kuutiolta, tukilla 9–10 euroa.

”Puun heikko hinta ja huono kysyntä heikentävät jatkossa myös metsätilojen arvoa ja alueen työllisyyttä. Pelkkä matkailu ei riitä, perustuotantoakin pitää olla.”

Kasurinen ja Väisänen toivottavat Keitele Groupin Kemijärvelle suunnitteilla olevan puutuotetahtaan tervetulleeksi. Uusi yksikkö lyhentäisi Ylä-Lapin puun kuljetusmatkaa merkittävästi.

Tällä hetkellä lähimmät puunjalostuslaitokset sijaitsevat Kuusamossa ja Kemissä, joihin on Inarista matkaa noin 450 kilometriä, Sodankylän pohjoisosistakin 350 kilometriä.

KARI LINDHOLM

Puun hinnat 23.9.–20.10.2013

Lähde: Metsäntutkimuslaitos

Alue	Mäntytukki	Kuusitukki	Koivutukki	Mäntykuitu	Kuusikuitu	Koivukuitu
	Euroa/m³ (alv 0 %)					
Kantohinnat, päätehakkuut						
Etelä-Suomi	58,4 ↑	58,0 ↑	40,3 ↓	17,3 ↑	19,0 ↔	16,8 ↔
Keski-Suomi	58,4 ↑	58,5 ↑	41,6 ↑	17,7 ↑	19,2 ↑	17,8 ↑
Savo-Karjala	56,9 ↑	56,4 ↑	41,9 ↑	17,3 ↑	17,7 ↔	17,6 ↑
Kymi-Savo	57,7 ↑	57,3 ↔	43,9 ↔	17,5 ↑	18,8 ↔	17,7 ↑
Etelä-Pohjanmaa	57,7 ↑	56,7 ↑	36,2	18,9 ↑	18,9 ↑	18,3 ↑
Kainuu-Pohjanmaa	54,3 ↔	54,3 ↑	-	18,5 ↓	18,2 ↔	18,0 ↓
Lappi	49,6 ↔	49,6 ↑	-	19,0 ↑	15,9	18,6 ↑
Koko maa	**57,0 ↑**	**57,3 ↔**	**42,1 ↔**	**18,1 ↑**	**18,7 ↔**	**17,8 ↑**
Kantohinnat, harvennushakkuut paitsi ensiharvennukset						
Etelä-Suomi	50,9 ↓	51,1 ↑	38,5	15,1 ↓	16,0 ↔	15,1 ↑
Keski-Suomi	50,0 ↑	50,6 ↑	37,8	15,3 ↑	15,9 ↑	14,8 ↑
Savo-Karjala	48,5 ↑	46,9 ↑	37,8	14,5 ↑	14,5 ↓	14,3 ↑
Kymi-Savo	50,5 ↑	49,1 ↑	38,1	15,0 ↑	15,6 ↔	14,6 ↑
Etelä-Pohjanmaa	47,0	46,4	-	15,1 ↑	15,2	14,7 ↑
Kainuu-Pohjanmaa	46,3 ↓	45,3	-	13,9 ↓	13,8 ↓	13,3 ↓
Lappi	44,2 ↑	-	-	13,0 ↓	12,9	12,7
Koko maa	**48,8 ↑**	**49,4 ↑**	**38,0 ↑**	**14,6 ↔**	**15,4 ↑**	**14,4 ↑**
Hankintahinnat, kaikki hakkuut						
Etelä-Suomi	61,1 ↔	60,6 ↔	45,5	30,1 ↓	31,6 ↓	30,2 ↓
Keski-Suomi	57,7	57,7 ↔	46,3	30,3 ↑	30,8	30,3 ↓
Savo-Karjala	55,9 ↔	55,8 ↔	45,0 ↔	30,0 ↓	29,3 ↔	30,8 ↔
Kymi-Savo	57,3 ↓	56,6 ↔	45,5	30,1 ↓	30,1 ↔	31,0 ↑
Etelä-Pohjanmaa	56,4 ↑	54,5	-	30,2 ↔	31,1 ↓	30,3 ↓
Kainuu-Pohjanmaa	57,0 ↑	56,3 ↑	-	29,8 ↑	29,3 ↑	30,4 ↑
Lappi	57,1 ↓	55,0 ↔	-	28,8 ↔	-	31,3 ↑
Koko maa	**58,4 ↔**	**58,4 ↔**	**45,4 ↓**	**29,9 ↔**	**31,1 ↓**	**30,6 ↔**

Hintojen muutos jaksolta 15.7.–11.8.2013: ↑ = noussut ↓ = laskenut ↔ = pysynyt ennallaan (±1 %)

Viime viikolla Metsäteollisuus ry:n jäsenet ostivat puuta yksityismetsistä 777 304 kuutiometriä.

Leimikosta vain kaksi tarjousta

SODANKYLÄ

Saamelaisalueen eteläisin kylä, Vuotso, sijaitsee reilun poronkuseman verran Saariselän matkailukeskuksen eteläpuolella. Ainespuun kuljetusmatka käyttöpaikkoihin on todella pitkä. Ostajat ovat harvassa, vaikka tarjolla olisi todellista laatutavaraa, hidaskasvuista Lapin mäntyä.

Metsänomistajat **Niilo** ja **Aira Hirvasvuopio** Vuotsosta saivat 600 motin ensiharvennus- ja tukkileimikkonsa myydyksi metsänhoitoyhdistyksen valtakirjakaupalla.

Leimikosta pyydettiin ensin pystykauppatarjouksia, joita tuli vain kahdelta ostajalta. Hinnatkin olivat sitä luokkaa, että metsänomistajat päätyivät käyttämään metsänhoitoyhdistyksen korjuupalvelua.

”Tukit myytiin sahoille paremmilla ehdoilla, ja kuidustakin saatiin kohtuullinen hinta. Puun pystyhinta olisi ollut noin viisi euroa tavanomaista keskihintaa huonompi”, Niilo Hirvasvuopio kertoo.

”Korjuupalvelun parempi hinnoittelu perustuu siihen, että puut toimitetaan ostajalle valmiiksi tienvarteen. Kun tukit pystytään erottelemaan sahoille, myös tukkikertymä ja metsätili ovat paremmat”, kertoo Sodankylän metsänhoitoyhdistyksen aluevastaava **Pekka Kasurinen**.

Metsänomistajat ovat huolissaan pohjoisen puun kysynnän pitkästä suvantovaiheesta.

”Niillehän se ei merkitse mitään, jotka metsäänsä säästävät. Itse teemme pieniä hakkuita joka viides vuosi, jotta metsät pysyvät hyvässä kunnossa. Harventaminen lisää puun kasvua vielä näinkin pohjoisessa.”

Hirvasvuopioiden leimikko sijaitsee Pultsanharjunmaassa, viisi kilometriä Vuotson kylän pohjoispuolella. Kyseessä on Lapin sodan aikainen sotatoimialue. Saksalaisten vankileirillä Tankavaarassa olleet punaarmeijan sotilaat hakkasivat alueelta korsupuita saksalaisten Schutzwall Stellung -linnoitukseen.

”Taimikot pääsivät kasvamaan vasta sitten, kun toimme tänne porot kaivamaan Vuomaselästä. Tähän ei jäänyt sakujen jäljiltä muuta kuin kuusia ja suurimmat aihkit. Nythän tässä kasvaa kunnollinen nuori mäntymetsä.”

KARI LINDHOLM

KARI LINDHOLM

”Onhan se jo kumma, kun näinkään hyvä tukki ei meinaa kelvata ostajille”, hämmästelee metsänomistaja ja poromies Niilo Hirvasvuopio Sodankylän Vuotsosta.

Kartonki kannattelee Stora Enson tulosta

Metsäyhtiö Stora Enso tekee hyvää tulosta kartongeilla, mutta paperit rämpivät edelleen.

Toimitusjohtaja **Jouko Karvisen** mukaan yhtiön eri yksiköiden osuudet konsernin tuloksessa painottuivat nyt oleellisesti toisin kuin aiemmin.

Pakkauskartonkien yksikkö paransi tulostaan reippaasti viime vuodesta. Yksikön liikevoitto kohosi vuoden kolmannella neljänneksellä yli 12 prosenttiin liikevaihdosta.

Kartonkien tulosta nostivat yhtiön mukaan hyvät myyntiluvut sekä puun hinnan lasku.

Stora Enso odottaa Kiinan kauppaministeriöltä hyväksyntää Guangxin-tehtaalleen tämän vuoden loppuun mennessä. Kuluttajapakkauskartonkeja valmistavan tehtaan odotetaan käynnistyvän vuoden 2016 alussa.

Myyntimäärien kasvu ja kustannusten vähentyminen on parantanut myös puutuotteita valmistavan yksikön tulosta viime vuoteen nähden. Yksikön liikevoittoprosentti kolmannella neljänneksellä on 5,2.

Stora Enso kertoo osavuosikatsauksessaan, että yhtiön ristiinliimattuja puuelementtejä käytetään kaksikerroksisen hallintorakennuksen rakentamiseen hiihdon MM-kisoissa Ruotsissa.

Paperista huono hinta

Paino- ja toimistopaperien tulos vuoden alusta lukien on ollut tappiollista. Kolmannen neljänneksen tulos parani kuitenkin selvästi edellisestä. Liikevoittoprosentti jäi heinä–syyskuussa 1,2 prosenttiin.

Paperista maksetaan huonosti ja sen kysyntä on Euroopassa heikkoa.

Sellukustannukset ovat kuitenkin alentuneet.

Erilaisia sellulaatuja tuottavan yksikön tulos on pitänyt pintansa ilman suuria muutoksia. Liikevoittoprosentti on tällä neljänneksellä 7.

Montes del Platan sellutehtaan valmistuminen Uruguayssa viivästyi teknologiatoimittajan vaikeuksien vuoksi. Alun perin tehtaan piti käynnistyä tämän vuoden lopussa. Nyt sen arvioidaan käynnistyvän ensi vuoden alkupuolella.

Säästöohjelma puree

Liikevaihto supistui tammi–syyskuussa 7,9 miljardiin euroon viime vuoden 8,1 miljardista.

Karvinen kertoo pitävänsä erittäin tärkeänä, että alhaisemmat kiinteät ja muuttuvat kustannukset ovat kompensoineet heikentynyttä liikevaihtoa.

Yhtiön keväällä aloittama kulukuuri tähtää 200 miljoonan euron vuotuisiin säästöihin.

Kustannusleikkauksista on toteutettu noin 40 prosenttia. Yhtiö on vähentänyt henkilöstöään 770:llä kolmannen neljänneksen loppuun mennessä.

Stora Enso odottaa, että säästöohjelman vaikutukset näkyvät kunnolla vuoden 2014 toisesta neljänneksestä lähtien.

”Tämä vuosineljännes oli odotettua parempi ja osoitti kustannuksiin keskittymisen tärkeyden”, Karvinen kiteyttää.

SUVI NIEMI

Stora Enson tulos tammi–syyskuu

MT	1–9/2012	1–9/2013
Liikevaihto, milj. euroa	8 088	**7 940**
Liiketulos ilman kertaeriä, milj. euroa	472	**426**
– osuus liikevaihdosta, %	5,5	**3,2**
Tulos ennen veroja, milj. euroa	277	**93**
Sijoitetun pääoman tuotto, %	7,2	**6,8**
Omavaraisuusaste, %	42,6	**41,1**

Sellun ja paperin hinnat vuoden ajalta

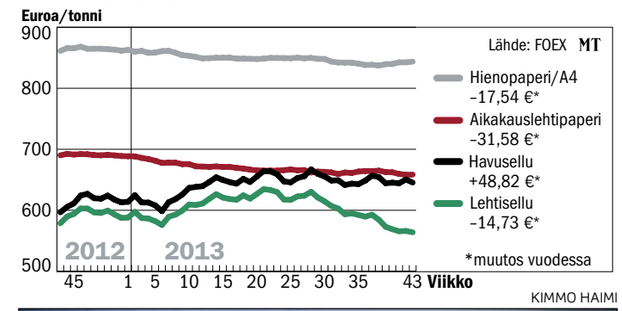

KIMMO HAIMI

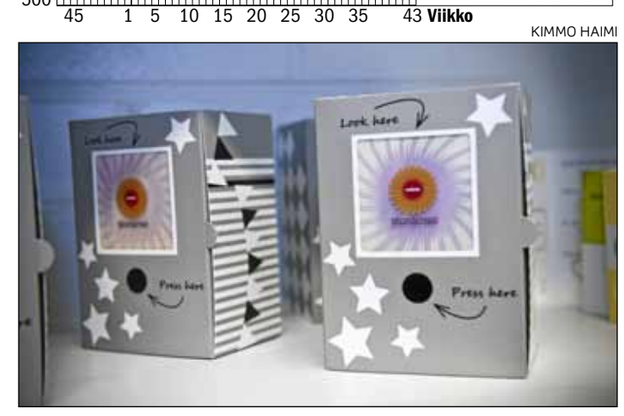

Stora Enso tekee hyvää tulosta kuluttajapakkauskartongeillaan.

Kesla parantaa viime vuodesta

Metsäkoneita valmistava Kesla odottaa tämän vuoden liikevaihdon ja liikevoiton paranevan viime vuodesta. Aiemmin liikevaihdon arvioitiin pysyvän viime vuoden lukemissa.

Kesla on saanut tilauksia aiemmin arvioitua hieman paremmin.

Keslan liikevaihto tammi–syyskuussa nousi 30,6 miljoonaan euroon, mikä oli 4,2 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin.

Tulos ennen veroja jäi 369 000 euroon. Viime vuoden tammi–syyskuussa tulosta kertyi 371 000 euroa.

Keslan metsäkoneryhmän tulos parani, mutta konepajajärjestelmien tulos heikkeni.

”Metsäkoneryhmän liikevaihdon suotuisaan kehitykseen vaikuttivat konsernissa tehdyt tuotekehitys- ja markkinointipanostukset sekä metsäteollisuustuotteiden hyvän kysynnän tukema kone- ja laitekysyntä”, Keslan osavuosikatsaus kertoo.

MT

YTN patistaa metsäalaa sopuun

Ylemmät toimihenkilöt YTN on huolestunut metsäteollisuuden sopimusneuvotteluista. Akavan yksityisen sektorin neuvottelujärjestö toivoo työnantajaliitolta vastuullisuutta.

”Jos metsäteollisuus ei ole mukana keskitetyssä tuloratkaisussa, työllisyys- ja kasvusopimuksen toteutuminen voi olla vaakalaudalla”, YTN:n puheenjohtaja **Pertti Porokari** sanoo.

Keskitetystä ratkaisusta käytävien alakohtaisten neuvottelujen kahdeksan viikon määräaika umpeutuu tämän viikon perjantaina kello 16.

YTN vastaa ylempien toimihenkilöiden sopimustoiminnasta teollisuudessa sekä liike- ja palvelualoilla.

MT

Ponsse lisää tuotantoa Vieremän-tehtaalla

Ponssen tulos heikkeni tammi–syyskuussa, mutta toimitusjohtaja Juho Nummelan mukaan käänne parempaan on tapahtunut

Metsäkoneita valmistavan Ponssen tulos ennen veroja painui tammi–syyskuussa 7,5 miljoonaan euroon. Vuodentakaisella jaksolla tulosta kertyi 13,9 miljoonaa euroa.

Ponsse arvioikin koko vuoden liikevoiton jäävän viime vuotta pienemmäksi.

Toimitusjohtaja **Juho Nummelan** mukaan ensimmäisellä vuosipuoliskolla metsäkoneiden kauppa kävi nihkeästi.

Selvä käänne parempaan tapahtui heinä–syyskuussa kesälomien jälkeen.

”Vuoden kolmannella neljänneksellä tilausvirtamme ja -kantamme kasvoivat voimakkaasti”, Nummela sanoo.

Ponssen tilauskanta oli syyskuun lopussa 97,2 miljoonaa euroa, joka oli 56 prosenttia vuodentakaista enemmän. Vuosi sitten tilauksia oli 62,5 miljoonan euron edestä.

Tilauskanta lähestyy vuonna 2011 saavutettua kaikkien aikojen ennätystä 110 miljoonaa euroa.

Uuden Scorpion-harvesterin osuus tilauksista on Nummelan mukaan merkittävä. Mallin sarjatuotanto alkaa ensi vuoden alussa.

KARI SALONEN

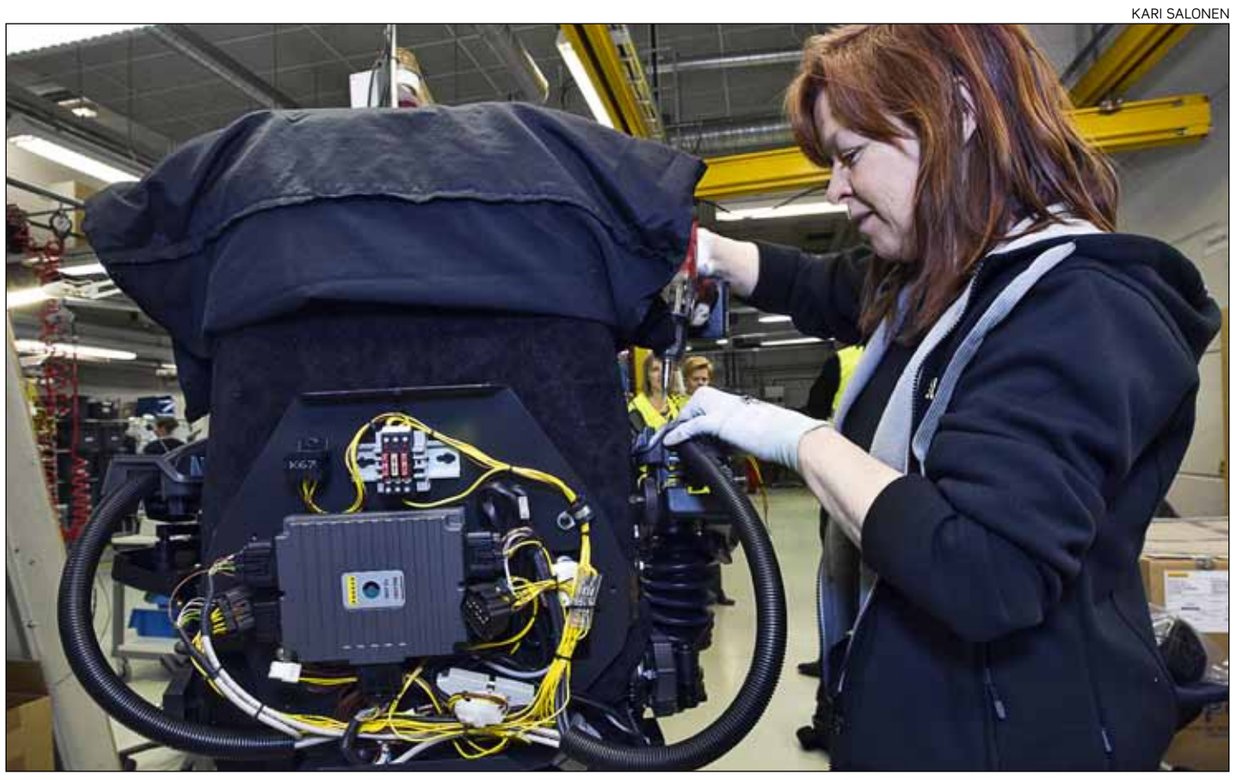

Tuula Jääskeläinen asensi keväällä istuimessa olevien ohjainten johdotuksia Ponssen Vieremän-tehtaalla. Ponsse suunnittelee tehtaan laajentamista.

Laajennus suunnitteilla

Pohjois-Savossa Vieremän-tehtaalla metsäkoneita tehdään täyttä vauhtia. Kahteen vuoroon siirryttiin kesäkuussa.

Vielä alkuvuonna tuotantoa jouduttiin rajoittamaan. Kesälomien jälkeen sopeutustoimista luovuttiin.

Uusia työntekijöitä on Nummelan mukaan palkattu lisää kymmenkunta, mikä mahdollistaa tuotantomäärän kasvattamisen loppuvuonna.

Suunnitelmia on myös Vieremän-tehtaan laajentamisesta, mutta mitään päätöksiä ei vielä ole tehty.

Näkymät hyvät

Ponsse arvioi asiakkaillaan riittävän töitä, mikä heijastuu myönteisesti metsäkoneiden kysyntään.

”Nyt näyttää hyvältä”, Nummela luonnehtii lähiajan näkymiä.

Hän kuitenkin muistuttaa, että kysyntä on heilahdellut maailmantalouden mukana viime aikoina paljon.

Kauppa käy vilkkaana Pohjois- ja Etelä-Amerikkaan, Venäjälle ja kotimaahan.

Suomessa ollaan tosin hieman jäljessä viime vuoden vauhdista.

Myynti Britanniaan on ollut Nummelan mukaan myönteinen yllätys.

”Keski-Euroopassa metsäkonekauppa on elpymässä hitaasti ja Ruotsissa ollaan jäämässä puoleen normaalista.”

Tammi–syyskuussa huollon liikevaihto jatkoi kasvua ja vaihtokoneiden liikevaihto kääntyi kasvuun. Konsernin koko liikevaihto väheni kuitenkin kolme prosenttia vuodentakaisesta.

Ponsse maksoi omaan pääomaan rinnastettavan hybridilainan pois. Sen seurauksena konsernin omavaraisuusaste putosi 32,5 prosenttiin vuodentakaisesta 40,3 prosentista.

Nummelan mukaan tavoitteena on nostaa omavaraisuusaste takaisin 40–45 prosenttiin.

Tuloksen parantuessa siihen on hyvä mahdollisuus.

JUHA KAIHLANEN

Ponssen tulos tammi–syyskuu

MT PONSSE	1–9/2012	1–9/2013
Liikevaihto, milj. euroa	217,7	**211,3**
Liiketulos, milj. euroa	15,7	**12,7**
– osuus liikevaihdosta, %	7,2	**6,0**
Tulos ennen veroja, milj. euroa	13,9	**7,5**
Sijoitetun pääoman tuotto, %	16,3	**8,8**
Omavaraisuusaste 30.9., %	40,3	**32,5**